

TLAČOVÁ SPRÁVA

NCZI: Najčastejším dôvodom návštevy psychiatra boli vlani afektívne poruchy

Bratislava, 26. 09. 2025

Psychická porucha bola v roku 2024 prvýkrát v živote diagnostikovaná takmer 60-tisíc pacientom. Z najnovších dát Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI) ďalej vyplýva, že najčastejšie išlo o seniorov nad 75 rokov a tínedžerov vo veku 15 až 19 rokov.

V psychiatrických ambulanciách bolo vlani vyšetrených 404 752 pacientov so stanovenou diagnózou, čo je o 5,4 % menej ako rok predtým. V porovnaní s dlhodobým priemerom za posledných 15 rokov však ide o nárast o 3,7 %. **„Pacienti sa najčastejšie liečili pre afektívne poruchy (31 % všetkých vyšetrených), nasledujú neurotické, stresom podmienené a somatoformné poruchy (27 % osôb),“** uvádza hovorkyňa NCZI Alena Krčová. Ženy prevažovali pri väčšine diagnóz, muži zasa pri poruchách psychického vývinu a poruchách psychiky a správania zapríčinených užívaním psychoaktívnych látok.

Prvýkrát v živote bola psychická porucha diagnostikovaná 59 438 ľuďom, čo predstavovalo pokles o 6,7 % oproti predchádzajúcemu roku. **Novodiagnostikovaní pacienti** sa najviac liečili na diagnózy zo skupiny **neurotické, stresom podmienené a somatoformné poruchy** (prejavujú sa fyzickými príznakmi, napríklad bolesťou, únavou a zažívacími problémami, no bez telesného ochorenia), nasledovali organické duševné poruchy vrátane symptomatických a afektívne poruchy (ide najmä o depresiu, bipolárnu poruchu a iné stavy spojené s dlhodobou zmenenou náladou).

Najviac osôb vyšetrených prvýkrát v živote bolo vo veku 75 a viac rokov. Väčšinou u nich dominovali organické duševné poruchy až (86 %), najmä demencie a iné poruchy zapríčinené dysfunkciou mozgu. Druhý najvyšší počet vyšetrených s novo zistenou psychickou poruchou bol medzi mladými ľuďmi vo veku **15 až 19 rokov**, ktorí sa najčastejšie liečili pre neurotické, stresom podmienené a somatoformné poruchy (približne 40 % prípadov). V tejto skupine mladistvých prevládali mladé dievčatá a ženy. **Čo sa týka detí do 14 rokov**, u nich boli najčastejšou skupinou diagnóz zistených prvýkrát v živote poruchy správania a emočné poruchy so zvyčajným začiatkom v detstve a počas dospievania, kam patria aj **hyperkinetické poruchy**, teda poruchy pozornosti, impulzivity a nadmernej aktivity – najčastejšie ide o ADHD u detí (tvorili až 47 % zo všetkých novodiagnostikovaných porúch v tejto vekovej kategórii). Najvyšší počet vyšetrených pacientov so stanovenou diagnózou vzhľadom na počet obyvateľov bol v Bratislavskom a Košickom kraji.

Ústavná psychiatrická starostlivosť

Na psychiatrických oddeleniach bolo v roku 2024 pre duševné poruchy a poruchy správania

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alena Krčová, vedúca oddelenia komunikácie

Tel.: +421 902 671 045, mail: alena.krcova@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

zaznamenaných 41 427 hospitalizácií, z ktorých väčšinu (56 %) tvorili muži. V porovnaní s rokom 2023 počet hospitalizácií narástol o 1 107 prípadov. „**Najčastejšou príčinou hospitalizácie v ústavnej psychiatrickej starostlivosti boli až v štvrtine prípadov poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu (26 %)**“, približuje Alena Krčová. Viac ako trojnásobne pri nich **prevažovali muži** (31 mužov oproti 9 ženám na 10 000 obyvateľov daného pohlavia) a najviac ich bolo vo vekovej skupine 35 až 39 rokov. Nasledovali **schizofrénia**, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi (19 % hospitalizácií), ktoré boli zároveň **najčastejšou príčinou prijatia žien** do ústavnej psychiatrickej starostlivosti.

Najviac hospitalizácií si v prepočte na 10 000 obyvateľov danej vekovej skupiny vyžiadali pacienti **vo veku 30 až 44 rokov**. V porovnaní s priemerom predchádzajúcich rokov 2008 – 2023 až o štvrtinu vzrástli hospitalizácie vo vekových skupinách 15- až 19-ročných, u 20- až 29-ročných evidujeme nárast o 22 %. Vzhľadom na konkrétne diagnózy boli najčastejšou príčinou hospitalizácií detí do 14 rokov zmiešané poruchy správania a emotivity a hyperkinetické poruchy. V skupine dospelých od 15 do 19 rokov rovnako prevažovali zmiešané poruchy správania a emotivity, ale aj depresívne epizódy. Mladí ľudia vo veku 20 až 29 rokov boli najčastejšie hospitalizovaní s poruchami psychiky a správania zapríčinenými užitím viacerých drog a iných psychoaktívnych látok s výraznou prevahou mužov (76 %) nad ženami (24 %). U najstarších pacientov nad 75 rokov prevažovali hospitalizácie pre iné psychické poruchy zapríčinené poškodením a dysfunkciou mozgu a somatickou chorobou a s demenciou pri Alzheimerovej chorobe. Tie tvorili takmer 60 % všetkých hospitalizácií v tomto veku, pričom viac ako dve tretiny hospitalizácií sa týkali žien. Najviac hospitalizácií podľa územia trvalého bydliska pacienta bolo v Košickom a v Trenčianskom kraji.

Stúpa spotreba liekov na psychiku

V posledných rokoch podľa NCZI kontinuálne rastie celková úhrada liekov na nervový systém. V roku 2024 medziročne vzrástla spotreba v skupine iné analgetiká a antipyretiká (používajú sa na tlmenie bolesti a teploty) v úhrade z verejného zdravotného poistenia až o 28 %, doplatok pacientov sa zvýšil o 6 %. Medziročne narástla aj spotreba antidepresív, pri ktorých úhrada z verejného zdravotného poistenia stúpla o 7 % a približne o 8 % viac zaplatili za tieto lieky aj pacienti. Lieky zo skupiny anxiolytiká (lieky, ktoré sa používajú na liečbu úzkosti) zaznamenali minimálny medziročný nárast úhrad zo strany zdravotných poisťovní (o 0,3 %), no doplatok pacientov sa zvýšil o približne 5 %. Stúpla tiež spotreba hypnotík a sedatív, teda liekov vyvolávajúcich útlm centrálnej nervovej sústavy a navodzujúcich spánok. Práve tieto látky sú spomedzi „drog“ (kontrolovaných látok) podľa hlavného odborníka MZ SR pre medicínu drogových závislostí MUDr. Ľubomíra Okruhlicu, CSc. až v 67 % prípadov hlavnou príčinou negatívnych dôsledkov: akútnych intoxikácií na urgentoch či úmrtí z predávkovania.

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alena Krčová, vedúca oddelenia komunikácie

Tel.: +421 902 671 045, mail: alena.krcova@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

